

Företagspolicy för bolag ägda av Mullsjö kommun

Antagen av kommunfullmäktige 2013-04-23 § 43

1. Bakgrund

Kommunallagen ställer krav på kommunalt inflytande och kontroll över all kommunal verksamhet, även den som ägs och bedrivs i bolagsform.

Mullsjö kommun bedriver en del av sin verksamhet i form av bolag.

De kommunalt ägda bolagen representerar stora tillgångar, som kommunfullmäktige har ett politiskt och ekonomiskt ansvar för, vilket fordrar en löpande uppsikt över bolagens utveckling resultat och ställning.

Verksamhet i bolagen är viktiga för att uppnå kommunens långsiktiga mål och visioner.

2. Syfte

Det yttersta syftet med ett kommunägt bolag är detsamma som att bedriva verksamhet i kommunal förvaltningsform, verksamheten skall skapa nytta för Mullsjö kommun och dess medborgare.

Det är också viktigt att skapa likartade och goda förutsättningar för de verksamheter som Mullsjö kommun äger och förvaltar oavsett om de bedrivs i bolags- eller förvaltningsform.

Ett annat syfte med denna företagspolicy är att skapa spelregler, tydliggöra roller och att utveckla relationen mellan Mullsjö kommun och dess bolag.

3. Ägarroll

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och fungerar som ägare av kommunens bolag. Kommunen som ägare utövar formellt sin roll gentemot bolagen genom att:

- Kommunfullmäktige fastställer bolagsordningar
- Kommunfullmäktige formulerar ägardirektiv
- Kommunfullmäktige utser styrelser
- Kommunfullmäktige utser revisorer
- Kommunfullmäktige tar ställning i frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt innan beslut fattas i bolaget
- kommunfullmäktigeledamot har rätt att ställa interpellation eller fråga till ordförande i kommunalt bolag

Därutöver har kommunfullmäktige fastställt övergripande direktiv och riktlinjer i olika policies som gäller generellt för kommunens verksamheter. Bolagen ska känna till dessa

samt verka för att dess intentioner i tillämpliga delar följs och inarbetas i bolagens egna direktiv och riktlinjer.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens uppgifter är att:

- ha uppsiktsplikt över kommunens bolag
- årligen delta i informationsmöten som bolagsledningens styrelser kallar till
- ha en aktiv dialog med bolagens styrelser
- säkerställa att det finns ett förtroende mellan ägaren och av denne utsedda styrelsen
- lämna ägarinstruktion till kommunens ägarombud att företräda ägaren vid bolagsstämmor

Viktiga inslag i ägarstyrningen är ett aktivt styrelsearbete och förtroende mellan ägaren och av denne utsedd styrelse. Bolagens ledning ska fortlöpande informera kommunledningen (kommunstyrelsens presidium, kommunens ägarombud, kommunchef och ekonomichef) om bolagets ekonomiska och verksamhetsmässiga ställning och utveckling. Det åligger därför bolagsledningen att årligen minst två gånger per år (vår och höst) skriftligen kalla kommunledningen till sammanträde för lämnande av information.

Bolagen ska även i övrigt löpande informera kommunstyrelsen/ägaren om för verksamheten väsentliga händelser eller händelser av strategisk och principiell betydelse för bolagets och kommunens gemensamma utveckling.

Mullsjö kommuns bolag, Mullsjö kommunkoncern

Mullsjö kommun äger följande bolag: Mullsjö Energi & Miljö AB och Mullsjö Bostäder AB med dotterbolaget, Fastighets AB Gyljeryd 1:24. Tillsammans utgör detta Mullsjö kommunkoncern.

Bolagens roll är bland annat;

- att verka för att minska risktagandet inom bolagssfären,
- att effektivisera verksamheten genom ökad samverkan och samordning mellan de kommunala bolagen och med kommunens övriga verksamheter,
- att utveckla gemensamma förhållningssätt i bolagen och kommunen,
- att verka för att upprätthålla god ekonomi för kommunkoncernen,
- att verksamheten bedrivs på affärsmässiga grunder,
- att verksamheten utvecklas på såväl kort som lång sikt enligt ägarens intentioner,
- att bidra till en stärkt ägarstyrning och effektivisering av ägarens uppföljning och kontroll

Bolagen skall bedriva sin verksamhet ekonomiskt självbärande utan kommunala bidrag.

Bolagen omfattas av de kommunalrättsliga självkostnads-, likställighets-, och lokaliseringsprincipen om inte verksamheten enligt lag eller praxis är undantagen. Bolagen omfattas undantagslöst av offentlighetsprincipen samt lagen om offentlig upphandling.

4. Formella styrdokument

Bolagsordning

Bolagsordningen lägger grunden för bolagets existens. I den anges vad bolaget ska ägna sig åt, det vill säga föremålet för bolagets verksamhet, det kommunala ändamålet och ett antal grundläggande regler för aktiekapital, styrelsesammansättning, räkenskapsår och vilka ärenden som ska förekomma på ordinarie stämma.

Ägardirektiv

Ägardirektivens struktur och innehåll:

Ändamåls- och verksamhetsdirektiv

Det kommunala ändamålet anger det kommunala syftet med att äga bolaget, vilka särskilda uppgifter bolaget har att lösa, vilka restriktioner i verksamheten som ägaren vill ange och vilka mål som bolaget har. Varje bolag ska i sina ägardirektiv ha en konkret beskrivning av ändamålet i bolagsordningen.

Samordnings- och konkreta verksamhetsdirektiv

Anger direktiv för hur bolaget förväntas verka och utvecklas, exempelvis målsättning för miljö, kvalitet och marknad.

Ekonomiska direktiv

Anger vilken lönsamhet och självfinansieringsgrad bolaget förväntas ha utifrån ägarens krav och förväntningar på bolaget.

Informationsdirektiv

Anger vilka frågor som ska vara föremål för fullmäktiges ställningstagande.

Ägardirektiven ska vara enkla och tydliga. Direktiven ska dessutom upprättas i samråd med bolagen för att dessa ska kunna ta ansvar för de uppgifter som i samförstånd lagts på dem. Ägardirektiven för respektive bolag antas av kommunfullmäktige och fastställs därefter på extra eller ordinarie bolagsstämma. Kommunstyrelsen svarar för att direktiv och företagspolicy är aktuella och föreslår eventuella förändringar för beslut i kommunfullmäktige.

För helägda bolag, är det eftersträvansvärt att liknande direktiv ges till bolagets ledning ifrån ägarna i en omfattning som är rimlig med hänsyn till, verksamhetens art och omständigheter i övrigt.

Som moderbolag i aktiebolagsrättslig koncern svarar bolaget för att direktiv som gäller moderbolag även gäller för dotterbolag. Bolaget ska i sin förvaltningsberättelse redogöra för hur bolaget utvecklas i förhållande till ägarens intentioner. Denna redogörelse utgör en del av kommunens uppföljning av ägardirektiven.

5. Styrelsens roll och arbete

Det är ägarens ansvar att tillsätta en styrelse med förutsättningar att rätt tillvarata bolagets och ägarens intressen samt att ge styrelsen mandat att aktivt verka inom givna ramar. Kommunfullmäktige kan välja mellan en styrelse med representanter från de politiska partierna eller en styrelse med såväl ledamöter som representerar politiska partier som ledamöter vilka ytterligare tillför branschkompetens eller annan fackkompetens.

Styrelserna i bolagen ska årligen upprätta en skriftlig arbetsordning för sitt arbete i enlighet med aktiebolagslagen. Här innefattas bland annat att fastställa arbetsformer för styrelsen och att utforma ett årligt program för styrelsearbetet. Styrelsen skall också årligen upprätta en risk- och väsentlighetsanalys för bolaget.

Styrelsen ska också upprätta skriftliga instruktioner som anger arbetsfördelningen mellan styrelsen och verkställande direktör, s.k. VD instruktion, samt lämna skriftliga instruktioner för hur rapportering till styrelsen ska ske för att styrelsen fortlöpande ska kunna bedöma bolagets ekonomiska situation. Styrelsen ska i sin planering beakta kommunens tidplan för rapportering av budget, bokslut, delårsrapport och övrig information som ska lämnas till ägaren och moderbolaget.

Arvoden och ersättningar till enskilda styrelseledamöter ska följa samma bestämmelser som gäller kommunens förtroendevalda i styrelser och nämnder.

Alla frågor som rör verkställande direktörens anställningsförhållande beslutas av styrelsen. Innan nya avtal eller beslut om större förändring av gällande VD-avtal fattas, ska samråd ske med ägaren. Vid tillsättande av ny verkställande direktör ska samråd med ägaren hållas.

6. Tvister

Vid tvister mellan förvaltning och kommunalt bolag eller mellan de kommunala bolagen inbördes, ska parterna genom förhandlingar söka uppnå en överenskommelse. Om samförstånd inte uppnås, ska parterna utan onödigt dröjsmål hänskjuta frågan till kommunstyrelsen för förlikning.